

Tu ets el teu pitjor enemic

Julio Manrique protagonitza «Èdip», la tragèdia de Sòfocles, al Teatre Romea

Foto: David Ruano

T'atreviries a mirar el teu cantó més fosc i, en comptes d'escapar-te'n, fer un pas endavant? Fa més de 2.000 anys que Sòfocles va escriure *Èdip* (<https://www.teatreromea.cat/ca/ex/1486/edip/>) i gairebé que no sé per on començar a explicar tot el que me n'enduc, després d'haver-la vist al Teatre Romea (<https://www.teatreromea.cat/ca/ex/1486/edip/>), dirigida per Oriol Broggi i interpretada per Julio Manrique, Carles Martínez, Marc Rius, Mercè Pons, Ramon Vila, Miquel Gelabert i Clara de Ramon, en una escena austera, despullada i penetrant.

Què no volem veure

Èdip és el rei de Tebes, una ciutat ferida, terriblement condemnada, que cada dia està pitjor. Els qui hi viuen supliquen l'ajuda a Èdip. Ell els promet que els salvarà, sigui com sigui. I arriba la primera pista: qui provoca tot aquest dolor és la mateixa persona que va matar Lai que, precisament, havia estat l'home de Jocasa, que ara és la dona d'Èdip. I arriba, també, la primera alerta que apunta Èdip com el causant d'aquesta mort. Això vol dir que la dona amb qui ell ha tingut fills és la seva mare. I que va ser ell qui va matar el seu propi pare.

Què ens fa dignes

Però rebobinem una mica: Èdip podria haver girat el cap, carregar (definitivament) el mort a algú altre i, au, final de la història. Però necessita saber-ho tot (tot és tot). I és això el que em captiva: Èdip s'atreveix a investigar(-se), a descobrir(-se) i a assumir la intempèrie. A anar fins al fons del fons del fons del seu infern i fer-se'n càrrec. "No trobareu ningú més, excepte jo, capaç de suportar aquestes desgràcies". Ell es fa responsable del mal que ha provocat i és això el que, d'alguna manera, el fa digne. Fins i tot, quan sap la veritat, i té els dits ensagnats d'arrencar-se els ulls, li ofereixen la possibilitat de seguir vivint a Tebes. Però ell, vençut, se'n va.

Què podem suportar i què no

De mirar el dolor de tan a prop, tenir ulls li resulta insuportable. No vol veure més en què s'ha convertit. Ni quant de mal ha provocat a qui estima. "Què veu el cec quan res pot calmar les seves ferides?" Però la vida continua i el que no pot evitar és veure el que fa més mal: els records que, com bé sabem, s'arrapen a l'ànima amb totes les ungles. "Hem de viure fins al final". Sí, i hem de veure-hi fins al final: perquè tant ens encega tenir el nostre propi monstre a tocar com no voler-lo mirar.

Com ens veu la vida

Un dia ets el rei i un altre, un desgraciat. Un dia has de salvar tot un poble, i l'altre, te n'escapes i amb prou feines et salves a tu mateix. Un dia, també, penses que són els altres qui et traeixen i ets tu el teu pitjor enemic. Al final, qualsevol que veiés Èdip perdut per terres que ni coneix, amb els ulls embenats, podria dir mira'l, pobre home, ja no és ningú. Però jo diria que sí: és algú que s'ha atrevit a saber qui és, encara que això li arrabassés la vida. Algú que ha anat despullant, una a una, aquelles pors que els humans sabem carregar (i dissimular) tan bé: què diran si faig això, qui seré si confesso allò, què se'n farà de mi si soc qui soc? Fins a quedar-se nu. M'atreviria a dir que l'Èdip del final és una mica més lliure perquè ha matat (a part del pare) el seu ego. I digue'm, tu, què hauries de matar per ser qui ets?

Foto: David Ruano

Èdip ([Al Teatre Romea, fins al 10 de juny.](https://www.teatreroemea.cat/ca/ex/1486/ed)p/)</p></div><div data-bbox=)

Text de Sòfocles.

Dirigida per Oriol Broggi.

Versió de Jeroni Rubió Rodon.

Interpretada per Julio Manrique (Èdip), Carles Martínez (sacerdot), Marc Rius (Creont), Mercè Pons (Jocasta), Ramon Vila (Missatger), Miquel Gelabert (Tirèsies i pastor) i Clara de Ramon (Antígona).

Foto: David Ruano